

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/152/2021
Identifikačné číslo spisu:	1313225448
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1313225448.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu I. O., bývajúceho v D., G. 1, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palárikova 14, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ján Majling, proti žalovanej Ivanská cesta, s.r.o., IČO: 46 636 811, so sídlom v Bratislave, Nevädzová 17211/6F, zastúpenej spoločnosťou Legal Partners Slovakia, advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 786 110, so sídlom v Bratislave, Nám. 1. mája 3, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Martin Laca, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10C/223/2013, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020 sp. zn. 7Co/82/2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020 sp. zn. 7Co/82/2017 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 12. februára 2016 č.k. 10C/223/2013-204 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností - bližšie určeného pozemku pod Reštauráciou E. na J. ul. č. XX v J.. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Po opise zisteného skutkového stavu, na vec sa vzťahujúcej hmotnoprávnej úpravy [zák. č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby (ďalej len zák. č. 427/1990 Zb., zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (v znení účinnom do 24.11.1990 a Hospodárskeho zákonníka)] a dovolacieho rozsudku sp. zn. 1Cdo/13/2001 mal prvostupňový súd za preukázané, že návrh žalobcu bol nedôvodný.

1.2. Ďalej uviedol, že z Karty prevádzkovej jednotky č. XXXX (ďalej len „Karty“), ako podkladu predmetu dražby, vyplývalo, že sporný pozemok je z nej vyčiarknutý, oprava s podpisom bola vykonaná dňa 22. januára 1992, teda 2 mesiace pred samotnou dražbou, pričom navrhovateľ pred súdom sám potvrdil, že o tejto oprave, pred dražbou, bol informovaný. To, že v Inventúrnom zozname zo dňa 5. marca 1992, teda 5 dní po dražbe samotnej, sa nachádzala zmienka o pozemku s č. XXXXX, s maloobchodnou cenou 130.000,- Kčs, na ktorý sa žalobca odvolával, bol pre súd ako dôkaz irelevantný,

pretože bol spísaný až po dražbe a teda s dražbou nesúvisel. Za kľúčový dôkaz považoval prvostupňový súd Potvrdenie o predaji PJ zo dňa 30. marca 1992 (ďalej len „Potvrdenie“), z ktorého musela byť žalobcovi známa skutočnosť, ktorá je v ňom výslovne uvedená, a to, že sa stal vlastníkom PJ Reštaurácia E., okrem pozemku parc. č. XXXXX/XX, zapísaného na LV č. XXXX, v prospech Gastronóm š.p. Toto Potvrdenie žalobca podpísal a osobne prevzal v tento deň, teda viac ako pred 20 rokmi pred podaním žaloby. Uvedené podporovali aj neskoršie nájomné zmluvy (s LAMAKO s.r.o., či SR- správca KÚ v Bratislave).

1.3. Pre súd sa tak osoba žalobcu stala nedôveryhodnou, pričom dôkazné bremeno tvrdenia vo veci neunesol. Naopak, odporca predloženými listinnými dôkazmi, rozhodnutiami, genézou užívacieho a vlastníckeho práva ako Gastronómu š.p., tak i Západoslovenskej správy účelových zariadení ČSZTV a napokon svojím nadobudnutím vlastníckeho práva v r. 2012 na základe zákona, úspešne tvrdenia žalobcu vyvrátil.

1.4. Prvostupňový súd uzavrel, že v zhode s ustálenou judikatúrou verejnou dražbou vydražovanej prevádzkovej jednotky možno nadobudnúť vlastnícke právo v takom rozsahu, ako je uvedený v predmete dražby, nachádzajúceho sa v Zápisnici o dražbe (ďalej len „Zápisnica“), v ktorej sporný pozemok musí byť uvedený a presne špecifikovaný. Tento tam uvedený nebol a preto ho žalobca týmto spôsobom nadobudnúť nemohol.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. februára 2020 sp. zn. 7Co/82/2017 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej priznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Najskôr odvolací súd na návrh žalobcu rozhodol uznesením z 29. januára 2020, ktorým pripustil, aby z konania na strane žalovanej vystúpila Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra SR a na jej miesto vstúpila obchodná spoločnosť Ivanská cesta, s.r.o. (ďalej len „žalovaná“), a to na základe uzavretej zámennej zmluvy.

2.2. Podľa jeho názoru prvostupňový súd dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí náležite a dostatočne odôvodnil, dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam a v rozhodnutí sa vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 CSP).

2.3. Po odcitovaní ustanovení § 1, § 2 ods. 1 a § 4 ods. 4 zákona č. 427/1990 Zb. (iba) vecne uviedol „že súd prvej inštancie postupoval správne, ak v závere svojho rozhodnutia vyslovil, že nadobudnúť vlastníctvo verejnou dražbou možno len v takom rozsahu, aký je uvedený v predmete dražby, nachádzajúcom sa v zápisnici o dražbe, v ktorej sporný pozemok musel byť uvedený a presne špecifikovaný, čo v danom prípade absentovalo. Podstatnou skutočnosťou pre vyvodenie záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva žalobcu k predmetnému pozemku, bolo totiž uvedenie predmetu dražby v zápisnici o dražbe. Ak sporný pozemok nebol uvedený v zápisnici o dražbe, žalobca nemohol k nemu nadobudnúť vlastnícke právo, bez ohľadu na obsah inventúrneho zoznamu či karty prevádzkovej jednotky. Všetky námietky odvolateľa smerujúce k nesprávnemu uvedeniu skutočného vlastníka pozemku, resp. organizácie s právom hospodárenia s pozemkom, sú tak pre rozhodnutie vo veci nepodstatné, keďže predmetom dražby nebol sporný pozemok.

2.4. Vo vzťahu k namietanému nedoručeniu listinných dôkazov konštatoval, že v zmysle zápisnice z pojednávania zo dňa 12. februára 2016 (ako i na základe zvukovej nahrávky z uvedeného pojednávania) vyplývalo, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením (prečítaním) listinných dôkazov predložených žalovaným, čím vykonal dokazovanie v súlade s príslušnými ustanoveniami OSP týkajúcimi sa vykonávania dokazovania.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP a ich plnú náhradu priznal úspešnej žalovanej voči žalobcovi.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd obe rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP v podstatnom namietal nedostatok dôvodov a nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, keď nižšie súdy v okolnostiach posudzovanej veci náležite nezhodnotili

- (i) čo bolo predmetom dražby, keď podľa karty PJ č. XXXX. bol pod pol. č. 21 zapísaný aj sporný pozemok. Oprava z 22. januára 1992 sa týkala iba ceny pozemku a ostatné poznámky tam boli dopísané iným perom až po dražbe. Samotný sporný pozemok bol pre účely dražby zapísaný v zoznamoch majetku DKP a ZP z 27. decembra 1991 pod pol. č. XXXXX,
- (ii) právnu neexistenciu údajného vlastníka, resp. hospodára pozemku v deň dražby, keď v karte PJ v pol. č. 53 a 54 bolo dodatočne pozmenené, bez oficiálnej opravy, dokonca amatérsky (bielením retušované) a dopísaná ZSL. SPRÁVA ÚČEL. ZARIADENÍ ČSZTV a prepísaná adresa iným čiernym perom. Navyše ZSL. SPRÁVA ÚČEL. ZARIADENÍ ČSZTV zanikla ku dňu 31. decembra 1991, teda ešte pred uskutočnenou dražbou. Vlastníkom resp. hospodárom sporného pozemku v rozhodnom čase bola firma Gastronom, š.p., čo vyplývalo aj z LV č. XXXX (RaJ, š.p.), ktorého majetok sa dražil,
- (iii) zákonnú povinnosť predat' aj pozemok, a to v zmysle § 14 zák. č. 427/1990 Zb. a dovolacieho rozhodnutia 3Cdo/322/2009,
- (iv) vydržanie, keď žalobca bol viac ako 10 rokov dobromyseľný v tom, že mu pozemok patrí,
- (v) definíciu predmetu dražby odkazom na Kartú, keď odvolací súd v bode 18 dôvodov (iba) uviedol, že sporný pozemok nebol uvedený v zápisnici o dražbe preto nemohol k nemu nadobudnúť vlastnícke právo. Tu poukázal na znenie § 2 zákona č. 427/1990 Zb.,
- (vi) porušenie práv vyjadriť sa, kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní, keď mu neboli doručené všetky písomné prílohy spojené s vyjadrením žalovanej k návrhu žaloby,
- (vii) predloženú judikatúru, t.j. dovolacie rozhodnutie 3Cdo/322/2009 (R 28/2014).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP za zásadnú právnu otázku považoval žalobca právny názor odvolacieho súdu (s ktorým nesúhlasil, pozn.), že ak sporný pozemok nebol uvedený priamo v zápisnici o dražbe, žalobca nemohol nadobudnúť vlastnícke právo bez ohľadu na obsah inventúrneho zoznamu či karty prevádzkovej jednotky. Pričom bolo preukázané, že táto zápisnica priamo v bode 1 Predmet dražby odkazovala na číslo Karty PJ a tým pádom je zrejmé, že práve Karta je tá, ktorá bližšie vyšpecifikovala predmet dražby priamo v zápisnici označený len názvom a adresou celej prevádzkovej jednotky. V tomto ohľade poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu 1Cdo/13/2001 a 3Cdo/322/2009 (R 28/2014).

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby najvyšší súd dovolanie odmietol resp. zamietol a priznal jej náhradu dovolacích trov. V podstatnom poukázala na správne dôvody nižších súdov uvedené v ich rozhodnutiach.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne

konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). V rozpore s princípom právnej istoty a právom na spravodlivé súdne konanie je aj postup súdu, ktorý bez ďalšieho nerešpektuje precedenčnú záväznosť niektorého rozhodnutia najvyššieho súdu.

8. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

9. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11.1. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi

v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11.2. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

11.3. Podľa ustanovenia § 393 ods. 3 CSP ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

11.4. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra ESĽP, ktorá síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

11.5. Ak sa teda odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

12. Žalobca v podanom dovolaní predovšetkým namieta nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu pre jeho nedostatočné odôvodnenie. Ďalej namieta, že sa odvolací súd nevysporiadal ani s ustálenou praxou dovolacieho súdu [R 28/2014 (bod 3.1.)]. V prípade, že je námietka žalobcu o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dôvodná, už táto okolnosť musí viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia.

12.1. Prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozsudku síce pomerne stroho vyrovnal s listinnými dôkazmi (predovšetkým Zápisnice, Karty, Potvrdenia a nájomných zmlúv), ale ešte strohejšie s argumentáciou a tvrdeniami sporových strán, keď vo vzťahu k žalobcovi v jednej vete konštatoval, že bola osobou nedôveryhodnou a dôkazné bremeno tvrdenia neunesol a vo vzťahu k žalovanej naopak konštatoval, že táto predloženými listinnými dôkazmi úspešne tvrdenia žalobcu vyvrátila. Svoje nosné dôvody, prečo návrh žalobcu zamietol následne formuloval „v zhode s ustálenou judikatúrou“ tak, že „verejnou dražbou vydražovanej prevádzkovej jednotky možno nadobudnúť vlastnícke právo v takom rozsahu, ako je uvedený v predmete dražby, nachádzajúceho sa v Zápisnici o dražbe, v ktorej sporný pozemok musí byť uvedený a presne špecifikovaný. Tento tam uvedený nie je a preto ho navrhovateľ týmto spôsobom nadobudnúť nemohol“ (bod 1.4.).

12.2. Odvolací súd vo svojich nosných záveroch v podstate (iba) zopakoval uvedené vyššie (bod 12.1. in fine) a k uvedenému dodal „[a]k sporný pozemok nebol uvedený v zápisnici o dražbe, žalobca nemohol k nemu nadobudnúť vlastnícke právo, bez ohľadu na obsah inventúrneho zoznamu či karty prevádzkovej jednotky. Všetky námietky odvolateľa smerujúce k nesprávnemu uvedeniu skutočného vlastníka pozemku, resp. organizácie s právom hospodárenia s pozemkom, sú tak pre rozhodnutie vo veci nepodstatné, keďže predmetom dražby nebol sporný pozemok.“. Odvolací súd sa však nijako nevysporiadal s ustálenou praxou dovolacieho súdu (R 28/2014), na ktorú poukazoval žalobca aj v rámci podaného odvolania (jeho doplnenia), hoci v okolnostiach danej veci mala svoj význam (pozri bod 14). Najvyšší súd dodáva, že v prípade poukázania strany sporu na ustálenú prax dovolacieho súdu napr. v doplnení odvolania po uplynutí odvolacej lehoty, nie je možné aplikovať ustanovenie § 365 ods. 3 CSP (iura novit curia).

12.3. Práca s judikatúrou je jednou zo základných znalostí všeobecných súdov. Ak strana v priebehu

odvolacieho konania na podporu svojej argumentácie poukáže na recentné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré rieši pre konanie podstatnú otázku (od ktorej závisí výsledok konania), je povinnosťou odvolacieho súdu sa s ním náležite vysporiadať. Pokiaľ posudzované právne otázky už riešila skoršia judikatúra v skutkovo obdobných veciach, potom môže súd postupovať dvomi spôsobmi, buď skôr vyslovený právny záver rešpektovať i v posudzovanom prípade, alebo odôvodniť svoj odlišný právny názor. No ak sa chce súd od takejto praxe odkloniť, je jeho zákonnou povinnosťou dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nebolo možné v prejednávanej veci akceptovať stranou prezentovanú súdnu prax. Odklon pritom môže odôvodniť rozdielnosťou skutkového stavu, ale aj vývojom právneho názoru. Bezvýnimočne však platí, že odôvodnenie odklonu musí byť dôkladné a presvedčivé.

13. Najvyšší súd uznesením z 22. septembra 2010 sp. zn. 3Cdo/322/2009 (na ktoré poukazoval aj žalobca, pozn.) v podobných skutkových a právnych súvislostiach už uviedol:

„Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 427/1990 Zb. licitátor začína verejnú dražbu oznámením prevádzkovej jednotky, ktorá je predmetom verejnej dražby, vyvolávacej ceny (§ 8) a ceny zásob bez predmetov postupnej spotreby ku dňu dražby. Prevádzková jednotka sa draží, dokiaľ účastníci dražby robia vyššie ponuky ceny. Ak nebola napriek dvom vyzvaniam ponúknutá vyššia cena, oznámi licitátor ešte raz poslednú ponuku, a určí prevádzkovú jednotku príklepom na predaj tomu, kto poslednú ponuku urobil (ďalej len "vydražiteľ").

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 427/1990 Zb. vlastníctvo k veciam vydraženým príklepom licitátora prechádza na vydražiteľa, ktorý je povinný do 30 dní od dňa dražby cenu dosiahnutú vydražením na osobitný účet príslušného orgánu republiky po odpočítaní zostatku dražobnej zábezpeky (§ 5 ods. 2 a 3). Ak je predmetom predaja prevádzková jednotka, ktorá sa nachádza na pozemku, ku ktorému má právo hospodárenia organizácia, ktorej súčasťou je prevádzková jednotka, musí sa táto prevádzková jednotka predať aj s týmto pozemkom (§ 14 zákona č. 427/1990 Zb.).

Dovolací súd pre posúdenie otázky predmetu dražby považuje za rozhodujúce zistenie, ako bol predmet dražby určený na samotnej dražbe, a nie ako neprávne vychádzal odvolací súd zo zoznamu vecí uvedených v karte prevádzkovej jednotky. Predmet dražby totiž mohol byť určený iba na samotnom priebehu dražby, a to licitátorom a dražiteľom. Pre výsledok dražby nie je rozhodujúce, čo mal k dispozícii licitátor, resp. čo bolo podkladom pre samotnú dražbu, ale iba to, čo licitátor oznámil ako predmet dražby na dražbe. Iba týmto spôsobom bol určený predmet dražby.

Dovolací súd z obsahu spisu dospel k záveru, že zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov nie je doposiaľ jednoznačne zrejmé, či predmetom dražby konanej 29. novembra 1991 bola iba stavba - rekreačné stredisko C. a nie aj pozemok, na ktorom sa stavba nachádzala, ku ktorému mal v čas konania dražby právo hospodárenia právny predchodca žalovaného, ktorá skutočnosť bola v konaní preukázaná. Posúdenie tejto otázky, t.j. či medzi licitátorom a dražiteľom bolo zrejmé, čo je predmetom dražby, je pre posúdenie danej veci rozhodujúce. V tomto smere predávajúceho zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 14 zákona č. 427/1990 Zb. predať aj pozemok, že predával iba stavbu. Nemožno totiž podľa názoru dovolacieho súdu na strane žalobcu predpokladať vedomosť, že štát poruší zákon (§ 14 zákona č. 427/1990 Zb.), naopak fyzická osoba (občan) predpokladá, že štát zákon dodržiava. Preto ak výpisy z katastra nehnuteľností z listu vlastníctva č. XXXX svedčili právu predávajúceho, že v čase dražby bol vlastníkom Čs. štát - Kovoprojekta, projektový, inžiniersky a konzultačný podnik Bratislava, je to predávajúci, ktorý musí nad všetky pochybnosti preukázať, že predmetom dražby nebol pozemok. V prípade, ak nebude jednoznačne preukázané, že predmetom dražby nebol aj pozemok, dovolací súd je toho názoru, že vzhľadom na dôkazné bremeno v tomto smere zaťažujúce predávajúceho, treba sa prikloniť k záveru, že predmetom dražby konanej 29. novembra 1991 bol aj pozemok."

13.1. Uvedené rozhodnutie bolo následne publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) 2/2014 pod č. 28 (R 28/2014) s touto právnou vetou: „Pre posúdenie, čo bolo predmetom verejnej dražby prevádzkovej jednotky podľa zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby, je rozhodujúce to, ako bol predmet dražby určený na samotnej dražbe a čo licitátor pri začatí dražby oznámil ako predmet dražby, a nie to, čo bolo podkladom pre prípravu dražby a ako bol predmet zamýšľanej dražby označený v zozname prevádzkových jednotiek alebo vecí v karte prevádzkovej jednotky." Publikovaním v Zbierke predstavuje toto rozhodnutie zároveň (aj) ustálenú prax dovolacieho

súdu.

13.2. Vyššie uvedené právne závery odobril aj ústavný súd (I. ÚS 715/2016), ktorý konštatoval, že „[d]ovolací súd vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 14 zákona č. 427/1990 Zb., ako aj na základe skutočností, ktorá bola v konaní preukázaná; a to že v čase konania dražby mal k pozemku právo hospodárenia právny predchodca sťažovateľky, dospel k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že predmetom dražby nebol aj pozemok, zaťažuje sťažovateľku, ktorá svoje tvrdenie musí nad všetky pochybnosti preukázať. Nemožno preto prisvedčiť názoru sťažovateľky, že jej tvrdenia, v ktorých poukazovala na ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 427/1990 Zb., mohli byť podkladom pre opačný záver o tom, koho zaťažuje dôkazné bremeno."

14. Z obsahu vyššie citovaných súdnych rozhodnutí je pre danú vec aktuálna predovšetkým otázka interpretácie § 14 zákona č. 427/1990 Zb. a z neho vyplývajúceho dôkazného bremena v spore, ktoré dôkazné bremeno sa vzhľadom časový faktor a dokumentačnú rozporupnosť posudzovaného privatizovaného majetku javí byť v tomto spore vecne určujúce pre posúdenie otázky, či medzi licitátorom a dražiteľom bolo zrejmé, čo je predmetom dražby. Inak povedané ak sa draží prevádzková jednotka, potom sa ex lege (§ 14 zákona č. 427/1990 Zb.) predpokladá aj dražba pozemku za predpokladu, že k tomuto pozemku má právo hospodárenia organizácia, ktorej súčasťou je dražená prevádzková jednotka. V takomto prípade dôkazné bremeno na preukázanie toho, že predmetom dražby nebol aj pozemok, zaťažuje žalovanú (nie žalobcu, pozn.), ktorá svoje tvrdenie musí nad všetky pochybnosti preukázať.

14.1. Prvostupňový súd explicitne (bod 1.3.) a odvolací súd implicitne (bod 2.2.) dôkazné bremeno prisúdili žalobcovi a keďže ho neuniesol, návrh bol zamietnutý. Z obsahu spisu však pre tento čas a nad rozumnú mieru pochybnosti nie je zrejmé, komu svedčilo právo hospodárenia k spornému pozemku. Nižšie uvádzané argumenty žalobcu mali nepochybne svoj význam a prima facie svedčili skôr o tom, že v rozhodnom čase právo hospodárenia k spornému pozemku mal Gastronóm, š.p. resp. takto to vnímal aj predseda dražobnej komisie [bod 14.2.(iv)].

14.2. Žalobca v konaní tvrdil, že v čase privatizácie boli Reštaurácie š. p. PR, L. v Bratislave rozčlenené, pričom Prevádzková jednotka, Reštaurácia Štadión (budova aj s pozemkom), dražobný predmet bol včlenený do Gastronómu š.p. Naopak žalovaná tvrdila, že Prevádzková jednotka, Reštaurácia Štadión stála na pozemku Západoslovenskej správy účelových zariadení ČSZTV, t.j. patrila inému subjektu ako bol subjekt, ktorého majetok sa dražil. Žalobca na podporu svojho tvrdenia poukazoval na to, že

(i) Západoslovenská správa účelových zariadení ČSZTV právne zanikla 31. decembra 1991, teda ešte pred konaním dražby,

(ii) údaje uvedené v Karte a týkajúce sa sporného pozemku (body 21, 51 a 52) boli očividne prepisované/dopisované a viaceré z nich (body 51 a 52) nesúviseli s parafovanou opravou z 22. januára 1992 (táto sa týkala iba vyčiarknutia ceny 777.000 Kčs), boli zapísané zrejme dodatočne a pôvodne označený vlastník resp. hospodár pozemku (Gastronóm, š.p.) bol vybielený (č. l. 162 súdneho spisu),

(iii) v zoznamoch majetku ZP a DKP Gastronómu, š.p. z 27. decembra 1991, ktorý bol súčasťou Karty, bol pozemok riadne zaevidovaný u Gastronómu, š.p. pod položkou č. XXXXX. Rovnako tak bolo uvedené v Inventúrnom zozname z 5. marca 1992, čo len potvrdzuje predchádzajúce,

(iv) rovnako z Potvrdenia z 30. marca 1992 podpísanej predsedom dražobnej komisie vyplýva, že sporný pozemok bol zapísaný na LV XXXX v prospech Gastronómu, š.p.,

(v) na LV č. XXXX, č. EL XXXX, obec Bratislava, KÚ L. C. sa nachádza záznam o trvalom užívaní RaJ L. š.p. Bratislava k parcele č. XXXXX/XX. Záznam o vykonaní zmien, výmera 518 m², zastavaná plocha. Zápis Geometrického plánu č. XXX-XXX-XXX-XX, číslo položky 70, Zameranie pozemku z roku 1989, zameranie stavby z roku 1989.

15. Nakoľko sa odvolací súd v posudzovanom prípade dostatočne nevysporiadal s existujúcim rozhodnutím najvyššieho súdu v obdobnej veci, ktoré nepochybne predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, uvedeným konaním porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, čo má za následok vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnému pochybeniu podľa § 420 písm. f/ CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemožno považovať za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté

rozhodnutie odvolacieho súdu, sa dovolací súd už nezaoberal tvrdeniami dovolateľa ohľadne prípustnosti podaného dovolania aj z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

16. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že pokiaľ žalobca v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP namietal ďalšie zmätočnosti, a to nedoručenie všetkých písomných príloh spojených s vyjadrením žalovanej k návrhu žaloby a neposúdenie zo strany odvolacieho súdu možného vydržania sporného pozemku, tak tieto neobstoja už len z dôvodu, že

(i) prvé tri žalovanou predložené prílohy (karta, zápisnica a potvrdenie) predložil aj sám žalobca a ďalšie tri (zmluvy o nájme a uznesenie Okresného súdu Pezinok o prerušení konania) museli byť žalobcovi bez ďalšieho známe (pozri bod 67 a nasl. súdneho spisu),

(ii) otázka posúdenia vydržania súvisí s právnym posúdením veci a nie so zmätočnosťou podľa § 420 písm. f/ CSP. Navyše uvedenú námietku žalobca neuvádzal v rámci podaného dovolania (subsidiarita).

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že došlo k porušeniu práva žalobcu (dovolateľa) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.